

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1.

α. Κόμμα Γ. Θεοτόκη, σελ. 93 :

Το κόμμα του Γ. Θεοτόκη ήταν πιο μετριοπαθές από τα άλλα δύο και ζητούσε να διορθώσει αυτά που θεωρούσε λάθη των Φιλελευθέρων. Συμφωνούσε με την πάση θυσία αύξηση των εξοπλισμών και ζητούσε φορολογικές ελαφρύνσεις για τους μικροεισοδηματίες. Από το κίνημα στο Γουδί έως τη συνταγματική κρίση του 1915, μεταξύ των αντιβενιζελικών κομμάτων το θεοτοκικό κόμμα είχε τη μεγαλύτερη εκλογική βάση, και έτσι αποτέλεσε τον πυρήνα των Αντιβενιζελικών.

β. Προσωρινή Κυβέρνησις της Κρήτης (1905), σελ. 213-214:

Η επανάσταση είχε αποκτήσει ισχυρά ερείσματα σε όλη την Κρήτη. Οργανώθηκε «Προσωρινή Κυβέρνησις της Κρήτης» στο Θέρισο, με πρόεδρο τον Ελ. Βενιζέλο και υπουργούς τους Κ. Φούμη και Κ. Μάνο. Η κυβέρνηση προέβη στην έκδοση γραμματίων για εσωτερικό πατριωτικό δάνειο 100.000 δραχμών, οργάνωσε υπηρεσίες οικονομικών, συγκοινωνιών και διοίκησης, τύπωσε γραμματόσημα και εξέδιδε την εφημερίδα, «Το Θέρισο». Η χωροφυλακή, που υποστήριζε τον Πρίγκιπα, δεν ήταν σε θέση να ελέγχει τα πράγματα, καθώς μάλιστα πολλοί χωροφύλακες αυτομόλησαν προς τους επαναστάτες.

γ. Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής, σελ. 151-152:

Με βάση το άρθρο 11 της Σύμβασης της Λοζάνης ιδρύθηκε η Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής με έδρα την Κωνσταντινούπολη. Την αποτελούσαν έντεκα μέλη (τέσσερις Έλληνες, τέσσερις Τούρκοι και τρία μέλη-πολίτες ουδέτερων κατά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο κρατών) με αρμοδιότητα τον καθορισμό του τρόπου μετανάστευσης των πληθυσμών και της εκτίμησης της ακίνητης περιουσίας των ανταλλαζίμων.

ΘΕΜΑ Α2.

α. Σωστό   β. Λάθος   γ. Λάθος   δ. Λάθος   ε. Σωστό

ΘΕΜΑ Β1.

Σχολ. βιβλίο, σελ. 142-143 : «Η επιστροφή των προσφύγων ... .. θα έπαιρναν πάλι τον δρόμο της προσφυγιάς»

ΘΕΜΑ Β2.

Σχολ. βιβλίο, σελ. 157 : «Την αστική στέγαση ... .. λιμανιών κ.α.)»
(Ο μαθητής θα μπορούσε να προσθέσει : Σχολ. βιβλίο, σελ. 155 : «Άλλοι μετακινούνταν ... .. ανταλλάξιμους»)

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ**ΘΕΜΑ Γ1.**

(α) Σχολ. Βιβλίο, σελ. 78 : «Παρά την έντονη αντίδραση ... .. αρέσκειάς του»

Τα παραπάνω ενισχύονται από τις πληροφορίες του πρώτου παραθέματος. Ο Ν. Μαρωνίτης σε αυτό καταγράφει το νοσηρό πολιτικό κλίμα που διαμορφώνονταν στη χώρα λόγω της ασάφειας του Συντάγματος του 1864. Συγκεκριμένα, αναφέρεται στην αντίδραση του Χ. Τρικούπη, ο οποίος αντέδρασε έντονα στην εκλογική νοθεία της 29^{ης} Ιουνίου 1874 δημοσιεύοντας το κείμενο «Τις πταίει». Σύμφωνα με τον Τρικούπη ο βασιλιάς ήταν ο αποκλειστικά υπεύθυνος για την πολιτική κρίση, αφού καταπατούσε τους θεσμούς και συγκέντρωνε στα χέρια του την εξουσία. Ο βασιλιάς κατά τον Τρικούπη, δρούσε αυταρχικά στηρίζοντας έναν μοναρχικό τρόπο διακυβέρνησης.

(β) Σχολ. Βιβλίο, σελ. 79 : «Το 1875 ψηφίζεται η αρχή της δεδηλωμένης ... .. μεταβολή του πολιτικού τοπίου»

Ο Ν. Μαρωνίτης παρουσιάζει την πολιτική θέση του Τρικούπη, η οποία αποτελεί και λύση στο πρόβλημα της ασάφειας του Συντάγματος. Ο Τρικούπης θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να σχηματιστούν κυβερνήσεις πλειοψηφίας, οι οποίες θα οδηγήσουν σε ένα δικομματικό σύστημα : « Η διαμόρφωση δικομματικού συστήματος είναι η μόνη θεραπεία της νόσου». Το δεύτερο παράθεμα συμπληρώνει και αυτό την ιστορική αφήγηση. Πρόκειται για απόσπασμα του λόγου που εκφώνησε ο βασιλιάς στη Βουλή, στις 11 Αυγούστου του 1875. Ο βασιλιάς Γεώργιος Α' φαίνεται ότι αποδέχεται τις θέσεις του Τρικούπη. Υποστηρίζει ότι θα σεβαστεί τους νόμους και θα αναγνωρίσει τα δικαιώματα των βουλευτών. Θεωρεί απαραίτητο κριτήριο όσων καλούνται να συγκροτήσουν την κυβέρνηση του τόπου να έχουν τη «δεδηλωμένη» εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας των βουλευτών, χωρίς την οποία δεν θα μπορεί να επιτευχθεί πολιτική ισοροπία.

ΘΕΜΑ Δ1.

(α) Σχολ. Βιβλίο σελ. 25 : «Η οριστική αντιμετώπιση του προβλήματος ... .. ικανοποιητικό βαθμό».

Το πρώτο παράθεμα φωτίζει πληρέστερα το ζήτημα. Ο Θ. Καλαφάτης αναφέρει ότι οι λόγοι που ωθούν την κυβέρνηση Κουμουνδούρου στην μεταρρύθμιση του 1870-1871 είναι οικονομικοί και κοινωνικοί. Το κράτος επιχειρεί να ενισχύσει τα έσοδά του από τα ποσά της εξαγοράς αλλά και να ενισχύσει την μικρή και μεσαία ιδιοκτησία. Υπό αυτές τις συνθήκες θα τονωθεί το εξαγωγικό εμπόριο και θα ενισχυθεί ο ρόλος των εμπόρων στη δανειοδότηση των νέων μικροπαραγωγών. Παράλληλα θα αντιμετωπιστεί το ζήτημα της καταπάτησης εθνικών και εκκλησιαστικών γαιών από μη κληρούχους, γεγονός που δημιουργούσε εστίες κοινωνικών εντάσεων.

Σχολ. Βιβλίο σελ. 43-44 : «Το αποφασιστικό βήμα ... .. ενδιαφέροντος».

Ο Δ. Πετμεζάς στο δεύτερο παράθεμα αναφέρει ότι πρόθεση των Φιλελευθέρων ήταν να ενισχύσουν το εθνικό φρόνημα των χωρικών, που αποτελούσαν την κύρια πηγή οπλιτών για τους επικείμενους πολέμους αλλά και να προσελκύσουν το ενδιαφέρον

χριστιανών πληθυσμών της Βόρειας Ελλάδας. Οι Φιλελεύθεροι είχαν υποσχεθεί μια εκτεταμένη αγροτική μεταρρύθμιση και ήταν καιρός πλέον να υλοποιηθεί.

(β) Σχολ. Βιβλίο σελ. 25 : «Σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις ... .. ιδιοκτησίας»

Σχολ. Βιβλίο σελ. 45 : «Η αναδιανομή ... .. Ρουμανία κ.λ.π.»»

Το δεύτερο και τρίτο παράθεμα ενισχύουν τις ιστορικές μας γνώσεις. Χαρακτηριστικά ο Σ. Δ. Πετμεζάς αναφέρει ότι η απαλλοτρίωση θα υλοποιούνταν μέσω προγραμμάτων χρηματοδότησης ακτημόνων αγοραστών και θα ακολουθούσε αργούς ρυθμούς. Εντούτοις, λόγω του έντονου πολιτικού κλίματος την περίοδο του Διχασμού, ο Βενιζέλος προώθησε την υποχρεωτική απαλλοτρίωση. Σύμφωνα με το τρίτο παράθεμα η αγροτική μεταρρύθμιση άρχισε να υλοποιείται από το 1923 και έπειτα. Διανεμήθηκαν τουρκικά και βουλγαρικά κτήματα αλλά και γη Ελλήνων μεγαλογαιοκτημόνων. Η λύση που επιλέχθηκε ήταν η αναπαραγωγή του νοτιοελλαδικού ελληνικού προτύπου, που στηριζόταν στη μικρή ιδιοκτησία και είχε αποδειχθεί πετυχημένο στο παρελθόν.

(Σκόπιμο είναι οι μαθητές να ολοκληρώνουν τις απαντήσεις τους με ένα συμπέρασμα)